

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการรับสินบน  
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗



เทศบาลตำบลชะมาย

อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

## การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวกับการรับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗

### ๑. หลักการและเหตุผล

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ รับทราบมติคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (คตช.) ในการประชุม คตช. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๐ ที่เสนอให้รัฐบาลประกาศให้ “ปี ๒๕๖๐ เป็นปีแห่งการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุมัติอนุญาตของทางราชการต่อต้านการ เรียก รับสินบนทุกรูปแบบ” นั้น

และสืบเนื่องจากผลการวิเคราะห์ขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International) ซึ่งได้ประกาศผลคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) ประจำปี ๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๗ ประเทศไทยได้รับคะแนน ๓๕ คะแนน จัดอยู่ในอันดับที่ ๑๐๘ ของโลก จากจำนวนทั้งหมด ๑๘๐ ประเทศ วิเคราะห์ว่าถึงแม้ในปีที่ผ่านมาประเทศไทยจะให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาการทุจริต โดยมีนโยบาย การแก้ไขปัญหาการทุจริตต่าง ๆ เช่น มีการประกาศใช้กฎหมายเกี่ยวกับระบบงบประมาณ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับการอำนวยความสะดวกในการอนุมัติ อนุญาต การผลักดันให้หน่วยงานของรัฐปรับปรุงกระบวนการและ นำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ มากขึ้น ตลอดจนมีการลงโทษที่ผู้กระทำการทุจริต แต่ปัญหาการทุจริตต่าง ๆ ของประเทศไทย ยังคงมีอยู่ไม่แตกต่างจากปีที่ผ่านมา ซึ่งยังคงมีปัญหาการจ่ายเงินสินบนให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อแลกกับการได้รับการอนุมัติ อนุญาต การอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ หรือเพื่อเพิ่ม โอกาสและความได้เปรียบในการแข่งขัน ประกอบกับยังคงปรากฏกรณีที่เป็นข่าวเกี่ยวกับการทุจริตใช้ตำแหน่ง หน้าที่เพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตัว การเรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งการใช้ทรัพยากรของรัฐ เพื่อประโยชน์ส่วนตัวอยู่เป็นระยะ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ ถึงแม้ว่า ที่ผ่านมา หน่วยงานภาครัฐจะมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย การพัฒนาการดำเนินงานโดยนำระบบเทคโนโลยี มาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกและลดขั้นตอนระยะเวลาในการติดต่อขอรับบริการจากหน่วยงานภาครัฐ แต่ยังคงส่งผลต่อการรับรู้ของผู้ประเมินรวมถึงการขาดความเชื่อมั่นในกระบวนการตรวจสอบและลงโทษเจ้าหน้าที่ ของรัฐ นอกจากนี้ ยังขาดการประชาสัมพันธ์ที่จริงจังของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาการทุจริตอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งส่งผลต่อการรับรู้ของผู้ประเมิน ทั้งนี้ องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (TI) ได้มีข้อเสนอแนะให้กับทุกประเทศ ว่าควรเสริมสร้างให้กระบวนการยุติธรรมมีความเป็นอิสระ ปราศจากการแทรกแซง รวมถึงส่งเสริมระบบคุณธรรมในการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม สร้างความน่าเชื่อถือ ความโปร่งใส ในระบบศาลยุติธรรม การบังคับใช้กฎหมาย กระบวนการนิติบัญญัติ และระบบการบริหารจัดการ ตลอดจนเปิดโอกาสให้ภาคประชาสังคม เข้าถึงข้อมูลและตรวจสอบได้ สร้างกลไกส่งเสริมความซื่อตรงและกลไกการตรวจสอบ การสร้างความเชื่อมั่นในการดำเนินคดีกับการทุจริตที่สร้างความเสียหายหรือมีผลกระทบในวงกว้าง ในการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) นั้น รัฐบาลและภาคการเมืองต้องแสดงออกเพื่อให้สาธารณชนเห็นอย่างชัดแจ้งว่ารัฐบาลได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาการทุจริต โดยเฉพาะการเน้นย้ำในเรื่องความเคร่งครัดเอาจริงเอาจัง ในการบังคับใช้กฎหมาย การแสดงเจตจำนงทางการเมืองที่มุ่งทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่าการส่งเสริมให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐมีความสุจริต ปราศจากการกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม โดยการสร้างความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาพร้อมกับภาคส่วนต่างๆ ทั้งองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และประชาชนทั่วไป อย่างกว้างขวางด้วยความมุ่งมั่น

ดังนั้น เพื่อให้เป็นการขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตอย่างเป็นระบบและสามารถนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์และเป็นเครื่องมือในการยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต เทศบาลตำบลชะมายจึงจัดทำ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ขึ้น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนมาตรการป้องกันความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับสินบนภายในองค์กร

## ๒. ความหมายและคำจำกัดความ

**ความเสี่ยง (Risk)** หมายถึง ความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ที่เป็นอุปสรรคต่อการบรรลุเป้าหมายของหน่วยงานของรัฐ ความเสี่ยงสามารถวัดได้ในรูปของผลกระทบและโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น

**การทุจริต (Fraud)** หมายถึง การกระทำที่กฎหมายระบุว่าเป็นการฉ้อฉล หลอกลวง ปกปิด หรือละเมิดอำนาจหน้าที่ตามความรับผิดชอบ และเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นโดยปราศจากการข่มขู่ บังคับ หรือมีเหตุบีบคั้นจากผู้อื่น การทุจริต คือ การกระทำของบุคคลหรือองค์กร เพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพย์สิน เงินทอง หรือเป็นการกระทำเพื่อก่อให้เกิดผลประโยชน์ส่วนตัวหรือผลประโยชน์ทางธุรกิจอื่น

**โอกาส (Opportunity)** หมายถึง โอกาส เหตุการณ์ สถานการณ์ที่เอื้ออำนวย มีสิ่งล่อตาล่อใจที่เปิดโอกาสจะฉกฉวยผลประโยชน์เนื่องจากความบกพร่องหรือจุดอ่อนของระบบงาน หรือช่องว่างของกฎระเบียบที่เปิดโอกาสให้ทำได้

**ความกดดัน (Pressure)** หมายถึง ความกดดันและแรงกดดันเมื่อเกิดเหตุการณ์คับขันจากสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ หรือสภาวะที่ผลักดันบังคับให้บุคคลต้องกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยมีผลต่อทัศนคติ ความคิด ค่านิยม และพฤติกรรม

**แรงจูงใจ (Motive)** หมายถึง ภาวะที่ผลักดันให้บุคคลมีพฤติกรรมอย่างมีจุดหมาย เช่น ความต้องการ ความปรารถนา และความอยาก

**ความโลภ (Greed)** หมายถึง ความอยากได้ไม่รู้จักพอ

**ความต้องการ (Need)** หมายถึง ความอยากได้หรือประสงค์จะได้ เมื่อเกิดความรู้สึกดังกล่าวจะทำให้ร่างกายขาดความสมดุลเนื่องมาจากมีสิ่งเร้ามากระตุ้น มีแรงขับเคลื่อนภายในเกิดขึ้นทำให้ร่างกายไม่อาจอยู่นิ่งต้องพยายามดิ้นรนเพื่อตอบสนองความต้องการ

**ความคาดหวัง (Expectation)** หมายถึง ความเชื่อว่าบางสิ่งบางอย่างจะเกิดขึ้นหรือมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้น

**การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)** หมายถึง กระบวนการระบุความเสี่ยงและการวิเคราะห์ความเสี่ยงเพื่อจัดลำดับความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายเป้าขององค์กร โดยการประเมินจากโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)

**โอกาสที่จะเกิด (Likelihood)** หมายถึง ความถี่หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง

**ผลกระทบ (Impact)** หมายถึง ขนาดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยง

**ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)** หมายถึง คะแนนรวมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตที่เป็นผลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประกอบด้วย ๒ ปัจจัย คือ โอกาสที่เกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)

### ๓. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๓.๑ เพื่อให้เข้าใจจุดเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดการทุจริต

๓.๒ เพื่อปรับปรุงกลไกการทำงาน ยับยั้งการทุจริต และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่

๓.๓ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้บริหารราชการด้วยความโปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้

๓.๔ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

### ๔. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการรับสินบน แบ่งออกเป็น ๔ ประเด็น ดังนี้

๔.๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการอนุมัติ อนุญาต ตาม พ.ร.บ.การอำนวยความสะดวก

ในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘

๔.๒ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ

๔.๓ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง

๔.๔ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคล

### ๕. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑) การระบุความเสี่ยง

๒) การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

๓) เมทริกส์ระดับความเสี่ยง

๔) การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

๕) แผนบริหารความเสี่ยง

**๕.๑ การระบุความเสี่ยง** เป็นขั้นตอนการระบุเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นภายในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน ก่อให้เกิดความเสี่ยงที่สร้างผลกระทบหรือความเสียหาย หรือก่อให้เกิดความล้มเหลว หรือลดโอกาสที่จะบรรลุ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของหน่วยงาน ทั้งในด้านกลยุทธ์ การปฏิบัติการ การรายงาน การปฏิบัติตามกฎหมาย และในด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยขั้นตอนนี้มีความสำคัญ คือ ต้องทำการระบุความเสี่ยงด้วยการค้นหารูปแบบพฤติกรรม ความเสี่ยงให้ละเอียดมากที่สุด และต้องไม่นำปัญหาของหน่วยงานในปัจจุบันมาปนกับความเสี่ยงการทุจริต แบ่งประเภท ความเสี่ยง ดังนี้

**Known Factor** คือ ความเสี่ยงทั้งปัญหาและพฤติกรรมที่รับรู้ว่าจะเกิดขึ้นมาก่อน คาดหมายได้ว่า มีโอกาสสูงที่จะเกิดขึ้น หรือมีประวัติว่าเคยเกิดขึ้นแล้ว

**Unknown Factor** คือ ความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์หรือประมาณการล่วงหน้าว่าอาจจะเกิด ปัญหาหรือพฤติกรรมที่ส่งผลเกิดความเสี่ยงการทุจริต

ที่	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ประเภทความเสี่ยง	
		Known Factor	Unknown Factor
<b>การอนุมัติ อนุญาต ตาม พ.ร.บ. การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการพ.ศ. ๒๕๕๘</b>			
๑	การพิจารณาตรวจสอบและเสนอความเห็นของการอนุมัติ อนุญาต ไม่ดำเนินการตามลำดับคำขอ		✓
๒	ขั้นตอนการพิจารณาขอรับใบอนุญาตอาจใช้ระยะเวลามากกว่าที่กำหนด มีความเสี่ยงที่เจ้าหน้าที่อาจอาศัยช่องว่างหรือแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ เรียกรับสินบน		✓
๓	ขั้นตอนการใช้ดุลพินิจ ในการตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสาร ไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน เช่น กรณีเจ้าหน้าที่รู้จักกับผู้ขอรับบริการ เอกสารที่จะต้องใส่ประกอบคำขออาจไม่ครบถ้วน แต่มีการรับเรื่องและดำเนินการ ออกใบอนุญาตให้		✓
<b>การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ</b>			
๑	การปลอมแปลงเอกสารทางราชการเพื่อเบิกเงินราชการ เช่น ค่าล่วงเวลา ค่าเช่าบ้าน ค่าเบี้ยเลี้ยง ฯลฯ		✓
๒	การออกใบเสร็จรับเงิน มีการเขียนต้นฉบับกับสำเนาไม่ตรงกัน ทั้งชื่อผู้รับ วันที่ จำนวนเงิน	✓	
<b>การจัดซื้อจัดจ้าง</b>			
๑	การกำหนดคุณสมบัติเฉพาะเพื่อเอื้อต่อผู้ขายบางราย เช่น ระบุยี่ห้อ ระบุคุณสมบัติผู้เสนอราคา เป็นต้น		✓
๒	การตรวจการจ้างไม่ตรงตามรูปแบบรายการตามสัญญาจ้าง โดยมีการรับเงิน หรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้าง		✓
๓	คณะกรรมการตรวจรับงานจ้าง ไม่ได้ตรวจสอบสิ่งที่ว่าจ้างจริง แต่มีการเจรจากับผู้รับจ้างและใช้เพียงข้อมูลตามที่ได้รับจ้างได้แจ้งไว้เท่านั้น		✓
<b>การบริหารงานบุคคล</b>			
๑	การซื้อขายตำแหน่ง การประเมินความดีความชอบ การแต่งตั้งโยกย้าย การดำเนินการทางวินัย		✓
๒	การเรียกรับเงิน ผลประโยชน์ เพื่อแลกกับการรับฝากลูกหลานเข้าทำงาน		✓

๕.๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง เป็นขั้นตอนการวิเคราะห์เหตุการณ์ความเสี่ยง เพื่อแสดงสถานะ ความเสี่ยงการทุจริตของแต่ละเหตุการณ์ ออกตามรายสี โดยวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และประเมินระดับความเสี่ยง (Degree of Risk) เพื่อประโยชน์ ในการตอบสนองความเสี่ยง

ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) พิจารณาจากสถิติการเกิดเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน หรือการคาดการณ์ล่วงหน้าซึ่งมีโอกาสที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยกำหนดไว้ ๕ ระดับ ดังนี้

ระดับ	โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	โอกาสเกิดการทุจริตมากกว่า ๕ ครั้งต่อปี
๔	สูง	โอกาสเกิดการทุจริตไม่เกิน ๔ ครั้งต่อปี
๓	ปานกลาง	โอกาสเกิดการทุจริตไม่เกิน ๓ ครั้งต่อปี
๒	ต่ำ	โอกาสเกิดการทุจริตไม่เกิน ๒ ครั้งต่อปี
๑	ต่ำมาก	โอกาสเกิดการทุจริต ๑ ครั้งต่อปี

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) พิจารณาระดับความรุนแรงหรือผลกระทบในแต่ละด้าน โดยกำหนดไว้ ๕ ระดับ ดังนี้

ระดับ	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีผลกระทบต่อหน่วยงาน / สถานการเงิน / เจ้าหน้าที่ ในระดับสูงมาก
๔	สูง	มีผลกระทบต่อหน่วยงาน / สถานการเงิน / เจ้าหน้าที่ ในระดับสูง
๓	ปานกลาง	มีผลกระทบต่อหน่วยงาน / สถานการเงิน / เจ้าหน้าที่ ในระดับปานกลาง
๒	ต่ำ	มีผลกระทบต่อหน่วยงาน / สถานการเงิน / เจ้าหน้าที่ ในระดับน้อย
๑	ต่ำมาก	มีผลกระทบต่อหน่วยงาน / สถานการเงิน / เจ้าหน้าที่ ในระดับน้อยมาก

การประเมินระดับความเสี่ยง (Degree of Risk) แสดงสถานะของความเสี่ยงที่ได้จากการ วิเคราะห์ โอกาสหรือความถี่ที่จะเกิดและผลกระทบหรือความรุนแรงหากเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงขึ้น

ระดับความเสี่ยง = โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง X ผลกระทบของความเสี่ยงที่จะเกิด			
คะแนน ระดับความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	คำอธิบาย	สี
๑๕ - ๒๕	สูงมาก	ความเสี่ยงที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีมาตรการจัดการความเสี่ยง อย่างเร่งด่วนและต่อเนื่องจนกว่าความเสี่ยงนั้นจะลดลงหรืออยู่ใน ระดับที่ยอมรับได้	สีแดง
๙ - ๑๔	สูง	ความเสี่ยงที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องเพิ่มกิจกรรมการควบคุม ควบคุมภายในและมาตรการบริหารจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับ ที่ยอมรับได้	สีส้ม
๔ - ๘	ปานกลาง	ยอมรับความเสี่ยง สามารถใช้ความรอบคอบและความระมัดระวังใน ระหว่างปฏิบัติงาน อาจปรับปรุงกิจกรรมการควบคุมภายใน	สีเหลือง
๑ - ๓	ต่ำ	ยอมรับความเสี่ยง อาจติดตามการดำเนินงานเป็นระยะ	สีเขียว

ตารางระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)

↑ ๕ ๔ ๓ ๒ ๑	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
	๒	๔	๖	๘	๑๐
	๑	๒	๓	๔	๕
	๑	๒	๓	๔	๕

โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง

ที่	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับคะแนน	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
<b>การอนุมัติ อนุญาต ตาม พ.ร.บ. การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการพ.ศ. ๒๕๕๘</b>						
๑	การพิจารณาตรวจสอบและเสนอความเห็นของการอนุมัติ อนุญาตไม่ดำเนินการตามลำดับคำขอ	(๓ x ๒) ๖				
๒	ขั้นตอนการพิจารณาขอรับใบอนุญาตอาจใช้ระยะเวลามากกว่าที่กำหนดมีความเสี่ยงที่เจ้าหน้าที่อาจอาศัยช่องว่างหรือแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบเรียกรับสินบน	(๓ x ๒) ๖				
๓	ขั้นตอนการใช้ดุลพินิจ ในการตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสารไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน เช่น กรณีเจ้าหน้าที่รู้จักกับผู้ขอรับบริการ เอกสารที่จะต้องใช้ประกอบคำขออาจไม่ครบถ้วน แต่มีการรับเรื่องและดำเนินการออกใบอนุญาตให้	(๓ x ๒) ๖				
<b>การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ</b>						
๑	การปลอมแปลงเอกสารทางราชการเพื่อเบิกเงินราชการ เช่น ค่าล่วงเวลา ค่าเช่าบ้าน ค่าเบี้ยเลี้ยง ฯลฯ	(๒ x ๒) ๔				
๒	การออกไปเสิร์ฟรับเงิน มีการเขียนต้นฉบับกับสำเนาไม่ตรงกัน ทั้งชื่อผู้รับ วันที่ จำนวนเงิน	(๒ x ๒) ๔				
<b>การจัดซื้อจัดจ้าง</b>						
๑	การกำหนดคุณสมบัติเฉพาะเพื่อเอื้อต่อผู้ขายบางราย เช่น ระบุยี่ห้อ ระบุคุณสมบัติผู้เสนอราคา เป็นต้น	(๔ x ๓) ๑๒				
๒	การตรวจการจ้างไม่ตรงตามรูปแบบรายการตามสัญญาจ้าง โดยมีการรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้าง	(๕ x ๕) ๒๕				
๓	คณะกรรมการตรวจรับงานจ้าง ไม่ได้ตรวจสอบสิ่งที่ว่าจ้างจริง แต่มีการเจรจากับผู้รับจ้างและใช้เพียงข้อมูลตามที่ผู้รับจ้างได้แจ้งไว้เท่านั้น	(๕ x ๕) ๒๕				
<b>การบริหารงานบุคคล</b>						
๑	การซื้อขายตำแหน่ง การประเมินความดีความชอบ การแต่งตั้งโยกย้าย การดำเนินการทางวินัย	(๓ x ๓) ๙				
๒	การเรียกรับเงิน ผลประโยชน์ เพื่อแลกกับการรับฝากลูกหลานเข้าทำงาน	(๑ x ๓) ๓				

๕.๓ เมทริกซ์ระดับความเสี่ยง เป็นการประเมินพฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริตที่มีสถานะความเสี่ยงระดับสูงจนถึงความเสี่ยงระดับสูงมากที่เป็น สีส้ม และสีแดง มาทำการหาค่าความเสี่ยงรวม โดยนำระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง คูณระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีเกณฑ์ดังนี้

ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

คำอธิบายของผลกระทบ	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง		
	SHOULD	MUST	
	๑	๒	๓
เป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการนั้นๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นมีความจำเป็นสูงของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการป้องกันไม่ดำเนินการไม่ได้ค่าของ MUST จะอยู่ในระดับ ๓หรือ๒		√	√
เป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนรองของกระบวนการนั้นๆ แสดงกิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นมีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ค่าของ SHOULD จะอยู่ในระดับ ๑	√		

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

คำอธิบายของผลกระทบ	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ		
	๑	๒	๓
กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น เกี่ยวผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Stakeholders รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาครัฐหรือข่าย		√	√
กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น เกี่ยวข้องกับผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม Financial		√	√
กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer / User		√	√
กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น มีผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process	√	√	
กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ องค์กรความรู้ Learning & Growth	√	√	



ที่	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง (A)			ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (B)			ค่าความเสี่ยงรวม (A X B)
		๑	๒	๓	๑	๒	๓	
<b>การอนุมัติ อนุญาต ตาม พ.ร.บ. การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการพ.ศ. ๒๕๕๘</b>								
๑	การพิจารณาตรวจสอบและเสนอความเห็นของการอนุมัติ อนุญาตไม่ดำเนินการตามลำดับคำขอ		√			√		(๒ x ๒) ๔
๒	ขั้นตอนการพิจารณาขอรับใบอนุญาตอาจใช้ระยะเวลามากกว่าที่กำหนดมีความเสี่ยงที่เจ้าหน้าที่อาจอาศัยช่องว่างหรือแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบเรียกรับสินบน			√			√	(๓ x ๓) ๙
๓	ขั้นตอนการใช้ดุลพินิจ ในการตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสารไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน เช่น กรณีเจ้าหน้าที่รู้จักกับผู้ขอรับบริการ เอกสารที่จะต้องใช้ประกอบคำขออาจไม่ครบถ้วน แต่มีการรับเรื่องและดำเนินการออกใบอนุญาตให้		√			√		(๒ x ๒) ๔
<b>การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ</b>								
๑	การปลอมแปลงเอกสารทางราชการเพื่อเบิกเงินราชการ เช่น ค่าล่วงเวลา ค่าเช่าบ้าน ค่าเบี้ยเลี้ยง ฯลฯ			√			√	(๓ x ๓) ๙
๒	การออกใบเสร็จรับเงิน มีการเขียนต้นฉบับกับสำเนาไม่ตรงกัน ทั้งชื่อผู้รับ วันที่ จำนวนเงิน		√			√		(๒ x ๒) ๔
<b>การจัดซื้อจัดจ้าง</b>								
๑	การกำหนดคุณสมบัติเฉพาะเพื่อเอื้อต่อผู้ขายบางราย เช่น ระบุยี่ห้อ ระบุคุณสมบัติผู้เสนอราคา เป็นต้น			√			√	(๓ x ๓) ๙
๒	การตรวจการจ้างไม่ตรงตามรูปแบบรายการตามสัญญาจ้าง โดยมีการรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้าง			√			√	(๓ x ๓) ๙
๓	คณะกรรมการตรวจรับงานจ้าง ไม่ได้ตรวจสอบสิ่งที่ว่าจ้างจริง แต่มีการเจรจากับผู้รับจ้างและใช้เพียงข้อมูลตามที่ผู้รับจ้างได้แจ้งไว้เท่านั้น			√			√	(๓ x ๓) ๙
<b>การบริหารงานบุคคล</b>								
๑	การซื้อขายตำแหน่ง การประเมินความดีความชอบ การแต่งตั้งโยกย้าย การดำเนินการทางวินัย	√				√		(๑ x ๒) ๒
๒	การเรียกรับเงิน ผลประโยชน์ เพื่อแลกกับการรับฝากลูกหลานเข้าทำงาน	√				√		(๑ x ๒) ๒

๕.๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง เป็นการนำค่าความเสี่ยงรวมมาทำการประเมินระดับ ความเสี่ยงการทุจริตว่าอยู่ในระดับใดเมื่อเทียบกับประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยงของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดยระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตมี ๓ ระดับ คือ ดี พอใช้ หรืออ่อน ซึ่งจะต้องอยู่ในระหว่างคะแนน ๓ – ๙ เท่านั้น โดยมีค่าคะแนนจากการประเมิน ดังนี้

**ค่าคะแนน**

ประสิทธิภาพการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริตในปัจจุบัน	ค่าคะแนน ประสิทธิภาพการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริตในปัจจุบัน
ดี	๓
พอใช้	๕ หรือ ๖
อ่อน	๗ หรือ ๘ หรือ ๙

**การประเมินค่าคะแนนเทียบกับประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตในปัจจุบัน**

ประสิทธิภาพการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริต	ค่าประเมินระดับความเสี่ยงการทุจริต		
	ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
ดี	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง
พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง
อ่อน	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	สูง

**ประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตในปัจจุบัน (คุณภาพการจัดการ)**

ระดับ	คำอธิบาย
ดี	การควบคุมมีความเข้มแข็งและดำเนินไปได้อย่างเหมาะสม ซึ่งช่วยให้เกิดความมั่นใจได้ในระดับที่สมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
พอใช้	การควบคุมยังขาดประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่าจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายจากความเสียหายอย่างมีนัยสำคัญ แต่ก็ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
อ่อน	การควบคุมไม่ได้มาตรฐานที่ยอมรับได้ เนื่องจากมีความหละหลวมและมีประสิทธิผลการควบคุมไม่สามารถทำให้มั่นใจได้อย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้

ที่	เหตุการณ์ความเสี่ยง	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
			ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
<b>การอนุมัติ อนุญาต ตาม พ.ร.บ. การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการพ.ศ. ๒๕๕๘</b>					
๑	การพิจารณาตรวจสอบและเสนอความเห็นของการอนุมัติ อนุญาตไม่ดำเนินการตามลำดับคำขอ	ดี		√	
๒	ขั้นตอนการพิจารณาขอรับใบอนุญาตอาจใช้ระยะเวลา มากกว่าที่กำหนดมีความเสี่ยงที่เจ้าหน้าที่อาจอาศัยช่องว่าง หรือแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบเรียกรับสินบน	ดี		√	
๓	ขั้นตอนการใช้ดุลพินิจ ในการตรวจสอบความครบถ้วนของ เอกสารไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน เช่น กรณีเจ้าหน้าที่รู้จัก กับผู้ขอรับบริการ เอกสารที่จะต้องใส่ประกอบคำขออาจไม่ ครบถ้วน แต่มีการรับเรื่องและดำเนินการออกใบอนุญาตให้	ดี		√	
<b>การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ</b>					
๑	การปลอมแปลงเอกสารทางราชการเพื่อเบิกเงินราชการ เช่น ค่าล่วงเวลาค่าเช่าบ้าน ค่าเบี้ยเลี้ยง ฯลฯ	พอใช้		√	
๒	การออกใบเสร็จรับเงิน มีการเขียนต้นฉบับกับสำเนาไม่ ตรงกัน ทั้งชื่อผู้รับ วันที่ จำนวนเงิน	พอใช้		√	
<b>การจัดซื้อจัดจ้าง</b>					
๑	การกำหนดคุณสมบัติเฉพาะเพื่อเอื้อต่อผู้ขายบางราย เช่น ระบุยี่ห้อ ระบุคุณสมบัติผู้เสนอราคา เป็นต้น	พอใช้			√
๒	การตรวจการจ้างไม่ตรงตามรูปแบบรายการตามสัญญาจ้าง โดยมีการรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้าง	พอใช้			√
๓	คณะกรรมการตรวจรับงานจ้าง ไม่ได้ตรวจสอบสิ่งที่ว่าจ้าง จริง แต่มีการเจรจากับผู้รับจ้างและใช้เพียงข้อมูลตามที่ได้รับจ้างได้แจ้งไว้เท่านั้น	พอใช้			√
<b>การบริหารงานบุคคล</b>					
๑	การซื้อขาดตำแหน่ง การประเมินความดีความชอบ การ แต่งตั้งโยกย้าย การดำเนินการทางวินัย	ดี	√		
๒	การเรียกรับเงิน ผลประโยชน์ เพื่อแลกกับการรับฝาก ลูกหลานเข้าทำงาน	ดี	√		

**๕.๕ แผนบริหารความเสี่ยง** เป็นการนำมาตรการป้องกันความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน และมาตรการนั้นยังสามารถบังคับใช้ได้  
 อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อประกอบการจัดทำมาตรการในครั้งนี้ โดยมีมาตรการความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติมจากพฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริตที่ได้จากการประเมินในครั้งนี้  
**มาตรการ** หมายถึง วิธีการที่จะทำให้ได้รับผลสำเร็จ หรือแนวทางที่ตั้งขึ้นเพื่อไม่ให้เกิดสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา จัดทำเป็นแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตเพื่อ  
 ขับเคลื่อนบังคับใช้ต่อไป

**แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิน ประจำปีงบประมาณ**

ประเด็นความเสี่ยงการ ทุจริต ในประเด็นที่ เกี่ยวกับการรับสินบน	เหตุการณความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
๑. การอนุมัติ อนุญาต ตาม พ.ร.บ. การอำนวยความสะดวก ในการพิจารณาอนุญาตของทาง ราชการพ.ศ. ๒๕๕๘	๑) การพิจารณาตรวจสอบและเสนอความเห็นของการอนุมัติ อนุญาตไม่ดำเนินการตามลำดับคำขอ ๒) ขั้นตอนการพิจารณาขอรับใบอนุญาตอาจใช้ระยะเวลา มากกว่าที่กำหนดมีความเสี่ยงที่เจ้าหน้าที่อาจอาศัยช่องว่าง หรือแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบเรียกรับสินบน ๓) ขั้นตอนการใช้ดุลพินิจ ในการตรวจสอบความครบถ้วนของ เอกสารไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน เช่น กรณีเจ้าหน้าที่รู้จักกับผู้ ขอรับบริการ เอกสารที่จะต้องใช้ประกอบคำขออาจไม่ครบถ้วน แต่มีการรับเรื่องและดำเนินการออกใบอนุญาตให้	ปานกลาง  ปานกลาง  ปานกลาง	๑) กำหนดนโยบาย มาตรการ หรือแนวทางการปฏิบัติ ที่ดีเพื่อเป็นการป้องกันการทุจริต ๒) ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ โดยไม่ขัดต่อข้อปฏิบัติ กฎ ระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ๓) ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมที่หน่วยงานถือปฏิบัติ อย่างเคร่งครัด ๔) จัดทำคู่มือและขั้นตอนกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับ การพิจารณาอนุมัติอนุญาตให้มีความชัดเจนเป็น มาตรฐานเดียวกันพร้อมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ ประชาชนรับทราบ จัดทำช่องแสดงความคิดเห็นหรือช่องทางการร้องเรียน ร้องทุกข์ กรณีที่ไม่ได้รับความสะดวกในการขอรับ บริการ
๒. การใช้อำนาจตาม กฎหมาย/การให้บริการ ตามภารกิจ	๑) การปลอมแปลงเอกสารทางราชการเพื่อเบิกเงินราชการ เช่น ค่าล่วงเวลาค่าเช่าบ้าน ค่าเบี้ยเลี้ยง ฯลฯ ๒) การออกใบเสร็จรับเงิน มีการเขียนต้นฉบับกับสำเนาไม่ ตรงกัน ทั้งชื่อผู้รับ วันที่ จำนวนเงิน	ปานกลาง  ปานกลาง	๑) กำหนดนโยบาย มาตรการ หรือแนวทางการปฏิบัติ ที่ดีเพื่อเป็นการป้องกันการทุจริต ๒) ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ โดยไม่ขัดต่อข้อปฏิบัติ กฎ ระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ๓) ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมที่หน่วยงานถือปฏิบัติ อย่างเคร่งครัด

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการรับสินบน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
			๔) มีการแต่งตั้งคณะตรวจสอบการทำงานด้านการเงิน ๕) มีการตรวจสอบเอกสารหลักฐานการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่กำหนด
๓. การจัดซื้อจัดจ้าง	๑) การกำหนดคุณสมบัติเฉพาะเพื่อเอื้อต่อผู้ขายบางราย เช่น ระบุยี่ห้อ ระบุคุณสมบัติผู้เสนอราคา เป็นต้น ๒) การตรวจการจ้างไม่ตรงตามรูปแบบรายการตามสัญญาจ้าง โดยมีการรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้าง ๓) คณะกรรมการตรวจรับงานจ้าง ไม่ได้ตรวจสอบสิ่งที่ว่าจ้างจริง แต่มีการเจรจากับผู้รับจ้างและใช้เพียงข้อมูลตามที่ผู้รับจ้างได้แจ้งไว้เท่านั้น	สูง  สูง  สูง	๑) กำหนดนโยบาย มาตรการ หรือแนวทางการปฏิบัติที่ดีเพื่อเป็นการป้องกันการทุจริต ๒) ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ โดยไม่ขัดต่อข้อปฏิบัติ กฎ ระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ๓) ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมที่หน่วยงานถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ๔) มีการแต่งตั้งคณะทำงานตามขั้นตอนกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง และมีการจัดทำรายงานการปฏิบัติงานของคณะทำงานแต่ละชุด ๕) เปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างสู่สาธารณะเพื่อให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบโดยทั่วกัน พร้อมทั้งสามารถให้ประชาชนตรวจสอบการดำเนินงานได้ทุกขั้นตอน
๔. การบริหารงานบุคคล	๑) การซื้อขายตำแหน่ง การประเมินความดีความชอบ การแต่งตั้งโยกย้าย การดำเนินการทางวินัย ๒) การเรียกรับเงิน ผลประโยชน์ เพื่อแลกกับการรับฝาก ลูกหลานเข้าทำงาน	ต่ำ  ต่ำ	๑) กำหนดนโยบาย มาตรการ หรือแนวทางการปฏิบัติที่ดีเพื่อเป็นการป้องกันการทุจริต ๒) ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ โดยไม่ขัดต่อข้อปฏิบัติ กฎ ระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ๓) ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมที่หน่วยงานถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด